

TERVE KOTIELÄIN

Muovisesta vesiletkusta tehdyistä virikkeistä eivät siat selvästikään olleet yhtä innostuneita kuin puisista. TOIMITUSJOHTAJA VESA HARJUNMAA, SATAPOSSU

Pehkun laatu tärkeä broilerin hyvinvoinnille

Broilerin kintereet kertovat paljon lintujen hyvinvoinnista. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen (MTT) tutkimus vahvisti, että kasvatushalvin pehku vaikuttaa keskeisesti broilerin elämänlaatuun.

”Itsestään selvää mutta mielenkiintoisinta tuloksissa oli, että pehkun laatu oli tärkein yksittäinen broilerin hyvinvointiin vaikuttanut asia. Hollantilaisissa tutkimuksissa saatiin sama tulos. Nyt mekin todistimme asian”, tutkija **Petra Tuunainen** MTT:stä toteaa.

Kosteaa pehku vaikutti epäsuorasti kinnertulehdusten määrään ja kävelyyn.

Mitä enemmän broilereilla oli kinnertulehduksia, sitä enemmän niillä oli myös jalkapohjatulehduksia ja kävelymuutoksia.

Pelkkien jalkapohjien tutkiminen ei kerro kanan kunnosta yhtä paljon kuin kintereiden.

Teurastamoilla arvioidaan ja pisteytetään jokaisesta parvesta vähintään yksi jalkapohja sataa lintua kohti mahdollisten tulehdusmuutosten varalta.

”Jos teurastamoilla alettaisiin tutkia jalkapohjien sijaan kintereitä, saataisiin paljon enemmän tietoa broilereiden hyvinvoinnista”, Tuunainen pohtii.

Käytä kuivaa pehku

Nyt kun pehkun suuri merkitys eläinten terveydelle tunnetaan, pehkuja pitää seurata läpi lintujen kasvatuksen, Tuunainen sanoo.

”Tuottajien täytyy puuttua pehkun laatuun ajoissa. Märkiä kohtia ei saa olla”, Tuunainen korostaa.

MTT oli mukana Suomen Siipikarjaliton vuosina 2010–2013 vetämässä hankkeessa, jossa selvitettiin, miten vuonna 2010 käyttöön otettuun broilereiden hyvinvointidirektiiviin on sopeututtu.

Tutkimuksessa arvioitiin 45 broileriparvea, joiden keskikoko oli 17 500 lintua. Tiläkännyt tehtiin ympäri Suomea viime keväänä. Apuna käytettiin kansainvälistä Welfare Quality -mittausjärjestelmää.

TUURE KIVIRANTA

Tallin terveysohjelmasta työkalu sairauksien ennaltaehkäisyyn

Suomen Hevostietokeskus toteutti Keski-Suomen alueella hevosten terveydenhuollon kehittämishankkeen, jonka pohjalta laadittiin tallin terveysohjelma.

Terveysohjelma perustuu siihen, että tallinpitäjä dokumentoi hevosten sairauksiin ja hevosten hoitoon liittyvät havainnot ja toimenpiteet.

Tallin terveysohjelma sisältää yleisohjeistuksen sekä 16 täytettävää lomaketta, joista valitaan kullekin tallille soveltuvat kaavakkeet. Lisäksi ohjelmassa on mukana 11 lisäohjetta ennaltaehkäisevän terveydenhuollon keskeisistä aiheista.

Terveysohjelmaa voidaan käyttää niin koko tallin kuin myös yksittäisen hevosen hoitotoimenpiteiden kirjaamiseen.

Ohjelma sisältää myös kehittämissuunnitelman, jonka voi tehdä itse tai käyttää apuna ulkopuolista asiantuntijaa kuten Hevosjalostusliiton toiminnanjohtajaa tai eläinlääkärää.

Tallin terveysohjelma sekä siihen liittyvät lomakkeet ja lisäohjeet ovat ladattavissa omalle tietokoneelle ilmaiseksi

Hevostietokeskuksen nettisivuilta www.hevostietokeskus.fi.

MT

MARKKU VUORIKARI

LISÄÄ HYVINVOINTIA

Virikkeet vähentävät hännänpurentaa

Sikojen hyvinvointia voi parantaa antamalla niille virkeitä eli jotain pureskeltavaa ja tongittavaa. **Jotkut virikkeet** vähentävät hännän- ja korvanpurentaa. Hännän- ja korvanpurenta eivät ole sikojen normaalia käyttäytymistä vaan olosuhteista johtuvia käyttäytymishäiriöitä. Niitä voi aiheuttaa pureskeltavan materiaalin puutteen lisäksi muun muassa ravinnon liian vähäinen kuitupitoisuus, veden saannin rajoittaminen tai huono hengitysilmä. **Asetuksen mukaan** siolla pitää olla jatkuvasti ja riittävästi tutkittavaksi ja tongittavaksi sopivaa materiaalia. Virikkeiden lisäksi karsinassa on siis oltava irtainta ainesta kuten olkea tai purua. Tutkimustietoa sikojen virikkeistä <http://kotisivu.surffi.net>

Puisten virikkeiden paras sijoituspaikka on noin kymmenen sentin korkeudella karsinan lattiasta. Tällöin sika pystyy työntämään kärsänsä puun alle. Se antaa sialle tonkimisen tunteen.

Tuottaja on tyytyväinen sikojen uusiin virikkeisiin

Huittislaisessa Satapossun sikalassa testattiin sikojen uusia virkeitä. Tuottaja on saatuin kokeuksiin tyytyväinen.

yhteisessä possujen hyvinvointitutkimuksessa. ”Helsingin yliopiston tutkija **Helena Telkänranta** otti kaksi vuotta sitten yhteyttä ja kertoi hyvinvointitutkimusta tekevien tutkijoiden jalkautuvan tiloilte. Telkänranta kysyi, olemmeko kiinnostuneita osallistumaan virikelelujen kehittämiseen.”

”Totta kai olimme kiinnostuneita”, Harjunmaa toteaa. ”Yhteistyöstä tutkijoiden kanssa saa paljon tietoa myös itselleen.”

Uusia virkeitä verrattiin aikaisempiin Ensimmäiset testattavat virikkeet asennettiin karsinoinhin marraskuussa. Viisi kuukautta kestäneessä tutkimuksessa oli mukana viisi sikalan viidestätoista osastosta.

Virikkeet sinänsä eivät ole Satapossun sikalassa uusi asia. Ne ovat kuuluneet karsinoiden varustukseen aiemminkin. Jo karsinassa on hääki, josta siat ovat voineet näykkä pahoja itselleen.

Se otettiin tutkimuksessa huomioon lähtötilanteena, johon uusia virkeitä ja niiden vaikutusta verrattiin.

Satapossun sikalassa tutkittiin erityisesti puista virkeitä.

”Oli isoja ja pientä, tuoretta ja kuivaa puuta, kuorittua ja kuorellista, käsiteltyä ja käsittelemättömä, sekä useita Suomessa

kasvavia puulajeja”, Harjunmaa luettelee.

Tutkimus antoi tärkeää tietoa tuottajallekin Satapossun sikalassa testattiin myös muovisesta vesiletkusta tehtyjä virkeitä. Niistä siat eivät selvästikään olleet yhtä innostuneita kuin puisista, Harjunmaa toteaa.

Samaan johtopäätökseen isännän kanssa tulivat myös tutkijat. Puu osoittautui materiaaleista parhaimmaksi, ja puulajeista koivu.

Paras on ”maitopurkin paksumainen” halko, kuten Harjunmaa sen määrittelee.

Tutkimuksessa haettiin mahdollisimman yksinkertaisesti ja helposti toteutettavia virkeitä.

”Halkoon porataan reikä ja pujotetaan sen läpi rosteriketju. Ketjun avulla halko ripustetaan kiinni karsina-aitaan”, Harjunmaa esittelee yhtä viriketyppeä.

Vaikka virikkeet ovat yksinkertaisia ja nopeita valmistaa, isossa sikalassa niiden tuoma lisätyö on varsin mittava.

Harjunmaa kertoo olevansa tyytyväinen siihen, että lähti tutkimukseen mukaan. ”Kokemuksena tämä on ollut tosi hyvä. Tästä sai runsaasti tietoa sikojen hyvinvoinnista.”

JUHANI REKU

Kahdesta kohdasta karsinan aitaan kiinnitetty pitkä koivuhallo on siolle mieluisin virikelelu. Erityisen mieluisalta se tuntuu, kun puun ja lattian väliin jää muutaman sentin rako, Vesa Harjunmaa kertoo.

Tuoreimmat uutiset voit lukea verkkolehdestä.

maaseuduntulevaisuus.fi

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Käytetyt DeLaval lypsyrobotit

STALD MÆGLERNE A/S
www.staldmaeglerne.dk
Yhteystietojen Suomessa:
Jouko Pasi p. +358-40-7236010

HUITTINEN (MT)

Koivuhalko kolisee karsinan aitaan vasten Satapossu Oy:n sikalassa Huittisten Vampulassa. Kiinnostuneita vaikuttava sika työnteele kettingin varassa roikkuvaa halkoa kärsällään.

Halko ei ole pääntynyt karsinaan tuottajan päähänpistosta. Päinvastoin, halko on karsinassa tutkimusmielessä.

Tutkijat ovat viime vuonna käynnistyneessä hankkeessa kartoittaneet siolle sopivia virkeitä.

Satapossun sikalassa uudenlaisista virikkeistä on vajaan vuoden kokemus, kertoo toimitusjohtaja **Vesa Harjunmaa**.

Ensimmäiset testattavat virikkeet asennettiin karsinoinhin loppuvuodesta.

Satapossun sikala on yksi kolmesta sikalasta, jotka ovat mukana Helsingin yliopiston ja Eläinten hyvinvointikeskuksen

sivat itsensä takaisin. Virikkeiden kustannukset tulevat katetuiksi, jos tila saa EU-rahoitteista eläinten hyvinvointitukea. Tuen ansiosta tuotannon kannattavuus pysyy vähintään samana kuin ilman puuvirikkeitä ja hyvinvointitukea, tutkijat kertovat.

Myös ensikoilla virikekustannus oli noin 1,80 euroa sikaa kohti.

Tutkimuksessa porsituskarsinassa oli köydestä valmistettu virike, jonka kustannus nousi noin 50 senttiin porsasta kohti sisältäen materiaalikustannukset ja työajan.

Porsituskarsinan virikkeiden vaikutuksesta lihasikavaiheen hännänpurentaan on li-

an vähän tutkimustietoa, jotta taloudellisista hyödyistä voisi tehdä kustannuslaskelmia, tutkijat toteavat.

Virikejärjestely täyttää hyvinvointituen ehdot, joten kustannusten kattaminen on mahdollista sitä kautta.

Kapula vähensi hännänpurentaa Kapulalla varustetuissa karsinoissa siat pureskelivat toistensa häntiä tai korvia vähemmän kuin karsinoissa, joissa oli muita tutkimuksessa testattuja virkeitä tai tutkimukseen osallistuneen tilan oma järjestely.

Siat käyttivät muovisesta vesijohtoputkesta tehtyjä virikkei-

2012–2013 kolmella sikatilalla. Kokeessa oli mukana yhteensä 1436 lihasikaa, 167 kasvatussikkaa ja 304 imevää porsasta.

Tutkimuksen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi Helsingin yliopiston eläinlääketieteellinen tiedekunta. Tutkimusta johti professori **Anna Valros** ja käytännön suunnittelua ja toteutusta veti tutkija **Helena Telkänranta**.

Tutkimuksen rahoittivat maa- ja metsätalousministeriö sekä Helsingin yliopisto. Lisäksi mukana oli muun muassa Suomen Sikayrittäjät ry.

MAIJA ALA-SIURUA

Tutkimustietoa sikojen virikkeistä <http://kotisivu.surffi.net>

PIHAN TYHJENNYKSI

Tarjoushintaan nyt myös mm.

- Juoma-altaat 395 € (-jalat 50€)
- Vasikkakarsinat alk. 279 €
- Muovivälit sikalassa tai lypsyaseman nostopohjaan 7,90 €
- Tallin lomalokas alk. 99 €
- Letkukannattimet 79 €

Kaikki pihamarckinat uutuudet vähintään 30 % alennuksella!

Myyntissä myös lastausrampit! Sopii hyvin konttien purkuun ja täyttöön trukilla. Ajoluiskan lev. 1,96 m, kok. leveys tikkailla 2,5m. Ajoluiskan pituus: yläosa 4m + luiska 13,10m. Soita ja sovi katselmus. Hinta 3000 €/tarjous.

Lisää tuotteita ja tarjouksia os. www.merivirta.fi

K-makuuparren erottimet 109 €

Tilaukset ja tarjousohjeet: Puh: 0400 329 243 tai 044 099 9905. S-postilla: merivirta@merivirtaoy.fi Os. Turuntie 35, 31400 Somero Pihamyntä ark. klo 9-15, soita ja tule käymään. Tarjoushinnat sis. alv 24 %

VERTAA HINTAA, VERTAA LAATUA!

MYLLYT * SPIRAALIKULJETTIMET * VILJALIEKOT * SILOT
KYLVÖLAITTEET * PELLETTIPOLTTIMET * ILMALÄMMITTIMET

Olemme mukana KoneAgria-näyttelyssä os. C 244

NORD MILLS OY Puhelin (06) 488 7029 Internet www.nordmills.fi

RIVAKKA Viljasta rehuksi!
Soita puh. 010 289 3000

KoneAgria osasto C156

Eräsekoittimet, valssimyllyt, lieksot, spiraalitarvikkeet, apekanuunat ym.

NIPERE OY Eskontie 2, 64700 TEUVA www.nipere.fi